

PRZEDMIOTOWY SPOSÓB OCENIANIA Z GEOGRAFII

Przedmiotowy sposób oceniania z geografii opracowany został zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi dotyczącymi warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz zgodnie z podstawą programową i wewnątrzszkolnym sposobem oceniania.

Edukacja geograficzna stwarza uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego nas świata i poruszania się w przestrzeni geograficznej;
- przygotowania do przemian społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w regionie, kraju i na świecie;
- kształtowanie postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji.

Zgodnie z ogólnymi celami edukacyjnymi toku nauczania geografii ocenie podlegają kluczowe kompetencje edukacji geograficznej, za które uznaje się:

- w zakresie wiadomości:
 - znajomość i opisywanie: faktów, nazw geograficznych,
 - zrozumienie związków i zależności zachodzących w przestrzeni geograficznej;
 - posługiwanie się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną,
 - wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych i społecznych,
- w zakresie umiejętności:
 - samodzielne porządkowanie i wartościowanie informacji,
 - posługiwanie się zdobytymi informacjami z różnych źródeł (np. interpretowanie danych statystycznych, czytanie mapy),
 - praktyczne stosowanie informacji (np. orientacja na mapie),
 - twórcze rozwiązywanie problemów,
 - prezentowanie treści geograficznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, szkicu, diagramu);
 - dokonywanie planowych oraz systematycznych obserwacji,
 - dokonywania obliczeń (odległości, różnicy wysokości, średnich temperatur, amplitudy, spadku temperatury z wysokością, wysokości słońca w różnych szerokościach geograficznych,
- w zakresie postaw:
 - systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji),
 - aktywność i inicjatywa,
 - rozwój własnych zdolności i zainteresowań,
 - umiejętność współdziałania w grupie

Wykaz umiejętności i wiadomości dla danego poziomu przedstawiony jest uczniom na początku roku szkolnego poprzez omówienie programu nauczania w danej klasie z jednoczesnym wskazaniem na kierunek pracy, częstotliwość i sposób uzyskania oceny.

Do każdej lekcji formułowany jest cel główny określający najważniejszy problem danego tematu, ułatwiający uczenie się i ukierunkowujący pracę ucznia.

1. FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE:

▪ **Prace pisemne:**

- a) **sprawdziany** (przeprowadzone po zakończeniu działu)
 - b) **kartkówki** (z dwóch lub trzech ostatnich tematów, sprawdzające wybrane umiejętności np. odczytywanie treści mapy, graficznych sposobów przedstawiania zjawisk itp.).
 - c) **konturówki** (sprawdzające umiejętność korzystania z mapy i orientacji na niej)
-
- **Praca na lekcji** (indywidualna i w zespołach grupowych – zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy).
 - **Podstawowe umiejętności praktyczne** (czytanie mapy, interpretacja rysunku, orientacja w terenie – położenie, kierunki, dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii; czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych).
 - **Praca domowa** (krótkoterminowa – zadania z zeszytu ćwiczeń, inne: polecenia z lekcji na lekcję; długoterminowa – np. plakaty, zadania w ramach projektu, prezentacje i inne opracowania tematyczne do lekcji).
 - **Aktywność** obejmująca prezentowanie wyników swojej pracy w różnej formie (konkursy przedmiotowe, referaty, udział projektach oraz innych przedsięwzięciach przedmiotowych).
 - **Zeszyt przedmiotowy** (sprawdzany pod kątem staranności i systematyczności sporządzania notatek).
 - **Prace pisemne przesłane drogą elektroniczną** w formie np. skanów, zdjęć stron w zeszycie, dokumentów PDF z wykonanymi zadaniami, uzupełnionych map konturowych.
 - **Prezentacje multimedialne** wykonane przez uczniów i przesłane drogą elektroniczną.

2. SPOSOBY OCENIANIA

- Odpowiedź ustna, kartkówka, zadanie domowe i praca na lekcji podlegają ocenie na bieżąco, bez zapowiedzi. Ocenianie wszystkich innych form jest wcześniej zapowiadane. Dłuższe sprawdziany, z większej partii materiału – z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- Oceny są jawne, uzasadnione i zgodne z wymaganiami edukacyjnymi. Uczeń oraz jego rodzice/opiekunowie mają prawo wglądu do prac pisemnych. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6.
- Uczeń za aktywność na lekcji, także w przypadku zdalnego nauczania otrzymuje „+” (cztery plusy odpowiadają ocenie bardzo dobrej).
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed rozpoczęciem lekcji bez żadnych konsekwencji nieprzygotowania (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, konturowek i lekcji powtórzeniowych) dwa razy w półroczu w klasie siódmej oraz raz w półroczu w klasie piątej, szóstej i ósmej.
- Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z obowiązku opanowania omawianego materiału.
- W przypadku prac pisemnych zdobyte punkty przelicza się na ocenę zgodnie z podanymi niżej kryteriami.
- Uczeń ma prawo i obowiązek poprawić ocenę ze sprawdzianu w terminie dodatkowym ustalonym przez nauczyciela.
- Do dziennika wpisuje się obok oceny uzyskanej ocenę poprawioną.

- Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego.
- W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki – nauczyciel obniża wymagania oraz dostosowuje metody i formy pracy zgodnie z zaleceniami.
- Nauczyciel podejmuje działania wspierające w stosunku do uczniów osiągających słabe wyniki w nauce poprzez organizowanie pomocy koleżeńskiej, motywowanie do pracy, wzmocnienie pozytywne, zachęcanie do uczęszczania na zajęcia uzupełniające lub aktywności pozalekcyjnej (np. proponowanie wykonania dodatkowych prac dostosowanych do poziomu uzdolnień, zainteresowań i możliwości ucznia).
- Wystawiając ocenę nauczyciel udziela uczniowi drogą elektroniczną informacji zwrotnej o dobrych i słabych stronach jego pracy, udziela wskazówek co uczeń powinien uzupełnić i jak dalej pracować.
- Podczas nauki zdalnej nauczyciel monitoruje pracę ucznia drogą elektroniczną, kontaktując się poprzez służbowy adres mailowy, wyznaczając terminy nadsyłania prac, odpowiadając na pytania stara się pomagać uczniowi i wspierać go w samodzielnej pracy.

3. WYMAGANIA I KRYTERIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla gimnazjum – potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie ma podstawowej orientacji na mapie, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

Ocena dopuszczająca

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. W szczególności: opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada podstawową orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystywać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: **posiada podstawową orientację na mapie** i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, **przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustana odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania**, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, **potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach**, wartościuje elementy działalności człowieka środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różnie jakościowo, **posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia**, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania

o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

Ocena bardzo dobra

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. **W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.**

Ocena celująca

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Jest aktywny w konkursach przedmiotowych. Ocenę celującą semestralną lub roczną otrzymuje uczeń z ocenami cząstkowymi co najmniej bardzo dobrymi, wykonujący systematycznie zadania nadobowiązkowe, osiągający sukcesy w konkursach przedmiotowych z geografii, aktywny na lekcjach.

4. KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH

W pracach pisemnych wszystkim zadaniom przyporządkowana jest określona liczba punktów.

Progi procentowe poszczególnych ocen są następujące:

- 0 – 29% – niedostateczny
- 30 – 49% – dopuszczający
- 51 – 74% – dostateczny
- 75 – 89% – dobry
- 90 – 99% – bardzo dobry
- 100% - celujący

Nauczyciel geografii: *Elżbieta Olędzka*